

Filmiki wideo w internecie głównym źródłem zagrożeń według dzieci

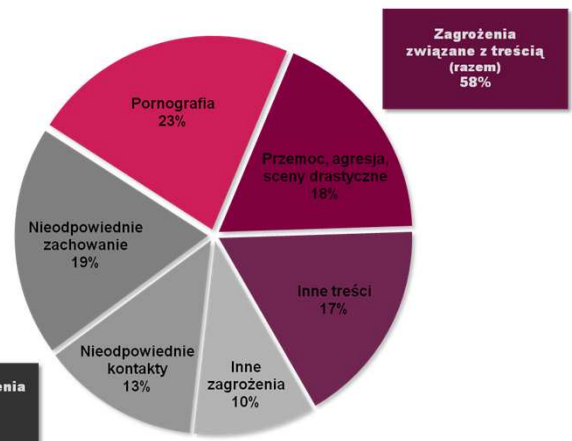

Zapytaliśmy dzieci w wieku od 9 do 16 lat, co je najbardziej niepokoi w Internecie. Interesowało nas, co myślą na ten temat, co według nich stanowi istotę zagrożenia online. Pytanie zadaliśmy 25142 dzieciom z 25 krajów Europy. 9904 dzieci odpowiedziało zapisując swoją odpowiedź na kartkach. Kartki te dzieci oddały ankieterom w zaklejonej kopercie. Ani ankieterzy, ani rodzice nie mieli wglądu w ich odpowiedzi. Odpowiedzi dzieci mówią o tym, co stanowi według samych dzieci – nie dorosłych – zagrożenie w Internecie, jakie technologie internetowe są głównym źródłem tych zagrożeń oraz jakie emocje wzbudzają w dzieciach wymieniane zagrożenia. Wyniki tego badania są ważne dla polityki zapewniania dzieciom bezpieczeństwa w Internecie oraz ustalenia priorytetów w edukacji na tym polu.

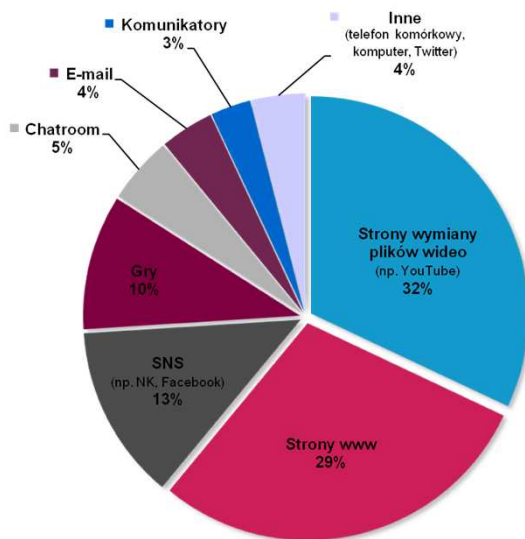
Najważniejsze wyniki tych badań:

- Dzieci uważają **strony z filmikami wideo**, na przykład YouTube, za przynoszące więcej zagrożeń niż inne technologie internetowe.
- **Filmiki wideo w Internecie są głównym źródłem najbardziej niepokojących dzieci zagrożeń online: pornografii i przemocy (40% wszystkich zagrożeń).**
- Choć pornografię i przemoc wymienia 45% badanych dzieci), więcej z nich – aż 55% - skupia się na **zagrożeniach innego typu.**

Ryc. 1. O jakich zagrożeniach powiedziały nam dzieci? (N=9636)

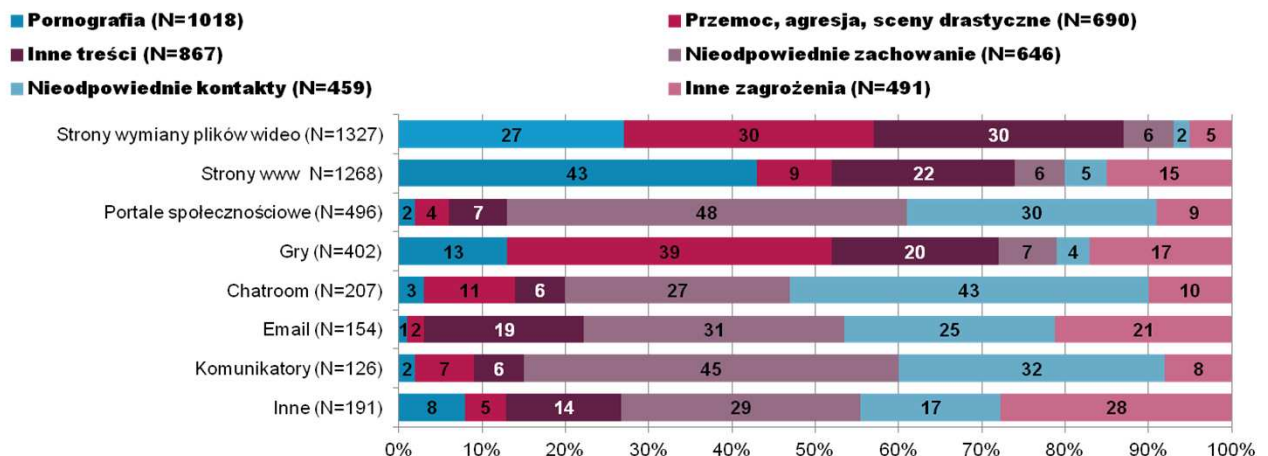

Ryc. 2. Jakie technologie i serwisy internetowe są źródłem zagrożeń dla dzieci? (N=4356)

- **Portale społecznościowe**, takie jak Facebook, są związane przede wszystkim z nieodpowiednim, zagrażającym **zachowaniem innych użytkowników sieci i nieodpowiednimi kontaktami online**. Ale te dwa zagrożenia są mniej powszechne według dzieci: nieodpowiednie zachowanie niepokoi 19% dzieci, a nieodpowiednie kontakty – 13% dzieci.
- Półtora procent dzieci uważa za potencjalnie zagrażające strony internetowe promujące anoreksję, bulimię lub samobójstwo.
- Emocjami najczęściej związanymi z wymienianymi przez dzieci zagrożeniami były **obrzydzenie i strach**.

Ryc. 3. Jakie zagrożenia w których technologiach i serwisach internetowych?

Przykłady losowo wybranych wypowiedzi dzieci, które widzą zagrożenie w treściach dostępnych w filmikach:

Wulgarne rzeczy, przemoc, nadzy ludzie
(dziewczynka, 9 lat)

Zdjęcia nagich osób, znęcanie się nad kimś lub mordercze sceny
(chłopiec, 12 lat)

Mogłabym zobaczyć strony z seksem, przemocą. Dziecko może łatwo kupić rzeczy bez wiedzy rodziców, co oni by nie pozwolili kupić
(dziewczyna, 14 lat)

Samobójstwa pokazują
(chłopiec, 14 lat)

Przykłady losowo wybranych wypowiedzi dzieci, które widzą zagrożenie w nieodpowiednim zachowaniu i nieodpowiednich kontaktach w sieci:

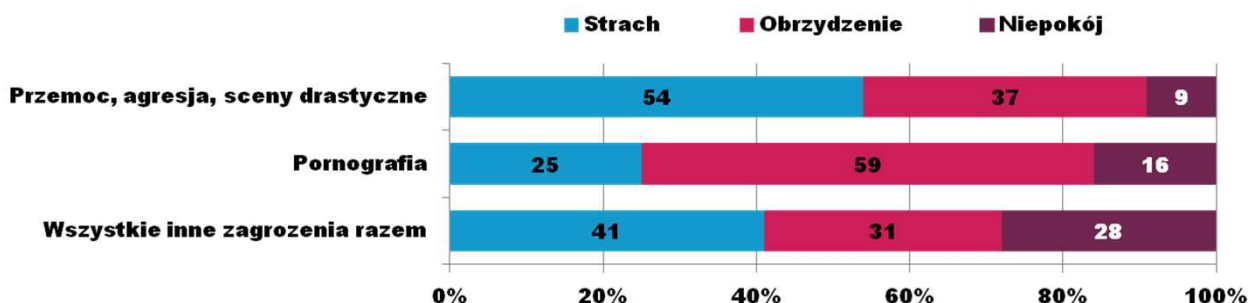
Jeżeli ktoś pyta, gdzie mieszkam, co robi moja mama czy tata
(chłopiec, 10 lat)

Propozycje o spotkaniu od osób, których nie znam,
(chłopiec, 12 lat)

Ludzie, którzy do czegoś namawiają, np. samookaleczeń; ludzie którzy podstawiają się pod kogoś innego
(dziewczyna, 14 lat)

Jakby ktoś coś złego o mnie napisał
(dziewczyna, 15 lat)

Ryc. 4. Jakie emocje były wyrażone przez dzieci w wypowiedziach o zagrożeniach online? (N=1077)

Analizy wypowiedzi dzieci skłaniają do sformułowania kilku postulatów:

- Rodzice, nauczyciele i organizacje zajmujące się bezpieczeństwem dzieci w Internecie powinni zainteresować się bardziej - tak jak interesują się wpływem pornografii - wpływem obecności przemocy w Internecie, głównie w filmikach wideo i zdjęciach, które przerażają dzieci i zaburzają wizję świata.
- Należy zwrócić uwagę, jak dzieci reagują emocjonalnie na Internet. Internet nie powinien kojarzyć się im z lękiem i obrzydzeniem. Obok kształtowania świadomości zagrożeń, umiejętności cyfrowych, wyposażania w narzędzia niezbędne do bezpiecznego poruszania się po Internecie, ważne jest uodpornienie emocjonalne dzieci na potencjalne zagrożenia.
- Ponieważ strony internetowe służące do wymiany plików są ważne dla dzieci jako źródło rozrywki i dostęp do tych stron jest bardzo ważny dla dzieci, rodzice powinni starannie rozważyć, do jakich treści ich dzieci mogą mieć dostęp, a jakie treści trzeba blokować.
- Ważne jest, żeby poznać opinie dzieci w sprawie wszystkich zagrożeń internetowych. Dzieci nie są jednakowe. W tym, co jedno dziecko spostrzega jako zagrażające, inne nie widzi żadnego ryzyka. To, co dzieci spostrzegają jako zagrażające w Internecie, różni się zależnie od kraju, wieku i płci. Istotne jest więc, żeby dowiadywać się dokładnie od samego dziecka, co je niepokoi w Internecie, wysłuchać tego, co ma do powiedzenia i pomagać mu stosownie do tego, czym czuje się zagrożone.

Raport "In their own words: What really bothers children online?" napisały Sonia Livingstone (Wielka brytania), Lucyna Kirwil (Polska), Cristina Ponte (Portugalia) i Elisabeth Staksrud (Norwegia), korzystając z pomocy grupy EU Kids Online. Pełny raport jest dostępny na stronie:

<http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/Intheirownwords020213.pdf>

Polski zespół badawczy:
Lucyna Kirwil i Aldona Zdrodowska

Więcej informacji na ten temat:
Lucyna Kirwil, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, EU Kids Online

Celem projektu EU Kids Online jest poszerzenie wiedzy o doświadczeniach i zwyczajach dzieci i rodziców w zakresie ryzykownego i bezpiecznego korzystania z Internetu i nowych technologii w sieci oraz przekazanie informacji do wykorzystania w promocji środowiska bezpiecznego Internetu dla dzieci.. Projekt jest finansowany przez EC Safer Internet Programme (SI-2010-TN-4201001). Kraje, które brały udział w badaniach EU Kids Online to: Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia, Szwecja, Turcja, Węgry, Wielka Brytania i Włochy. W projekcie biorą także udział zespoły badawcze z Chorwacji, Islandii, Łotwy, Luksemburga, Malty, Rosji, Słowacji i Szwajcarii.